

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:1995:II.IPS.343.94

Evidenčna številka: VS02022

Datum odločbe: 06.12.1995

Opravična številka II.stopnje: VSM Cp 915/93

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO

Institut: napake volje - bistvena zmeta - izpodbojne pogodbe - prenehanje pravice

Zveza: ZOR člen 117, 61.

Jedro

Če ni spora o tem, da ob sklepanju pogodbe o predmetu pogodbe stranke niso bile v zmoti, ni mogoče graditi odločitve po dol. 61. člena ZOR in upoštevati prekluzivnega roka iz 117. člena ZOR (npr. stranka ni sklenila kupoprodajne pogodbe v točno določenem delu stanovanjske hiše, da višina solastnih deležev ni v skladu z resničnim stanjem).

Izrek

Reviziji se ugodi, sklep sodišča druge stopnje se razveljavi, zadeva pa vrne temu sodišču v novo sojenje. Revizijski stroški so nadaljnji pravdni stroški.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je s sodbo ugotovilo, da sta toženca s kupoprodajno pogodbo z dne 31.3.1983 kupila od tožnikov etažni del stanovanjske hiše v št. 24 a (parc. št. 20, vl. št. 220 k.o.) in sicer celotno stanovanje v prvi etaži s funkcionalnim delom zemljišča, kar po preračunu v solastni delež na nepremičnini vložek številka 220 k.o. pomeni za vsakega od tožnikov 33/100, ali skupaj za oba 66/100 od celote. Obenem je tožencema naložilo, da morata izstaviti zemljiškoknjižnim predpisom primerno listino, na katere podlagi se bo pri nepremičninah vl. št. 220 k.o. ..vknjižila lastninska pravica na tožnika za vsakega do 8/100 celega vložka. V presežku je tožbeni zahtev zavrnilo. Pritožbi tožene stranke pa je sodišče druge stopnje ugodilo,

izpodbijani zavrnilni del sodbe sodišča prve stopnje razveljavilo in tožbo zavrglo.

Proti takšni odločitvi vlaga tožeča stranka revizijo zaradi bistvene kršitve določb pravnega postopka in zmotne uporabe materialnega prava in predlaga njeno razveljavitev ter vrnitev zadeve sodišču druge stopnje v novo sojenje. S tožbo tožnika uveljavljata ugotovitev solastnine in ne izpodbijata veljavnosti kupoprodajne pogodbe. Spor je v tem, ker si tožena stranka lasti večji del nepremičnine, kot jo je kupila. O tem, kaj je bilo v naravi prodano in kupljeno, stranke niso bile v zmoti. To, kar sta toženca kupila, ni predstavljalo polovice vrednosti stanovanjske hiše. Sodišče prve stopnje je dejansko stanje pravilno ugotovilo in tudi materialno pravo pravilno uporabilo. V bistvu je šlo za popravo računske napake, ki jo je zagrešil sestavljalec pogodbe, ker ni pravilno preračunal deleža, ki sta ga toženca kupila. Slednja tudi nista izvršila obljubljenih investicij. Uveljavljanje lastninske pravice pa ni vezano na rok.

Tožena stranka na revizijo ni odgovorila, Javni tožilec Republike Slovenije pa se o njej ni izjavil (3. odstavek 390. člena ZPP).

Revizija je utemeljena.

Izpodbijana odločitev gradi svojo utemeljitev na določbi 117. člena ZOR. Tožeči stranki naj bi potekel triletni prekluzivni rok za uveljavljanje pravice na razveljavitev izpodbijne pogodbe. To pa spet predpostavlja obstoj dodatnega izhodišča - kupoprodajna pogodba z dne 31.3.1983 naj bi bila izpodbijna zaradi bistvene zmote o predmetu (člen 61- ZOR). Pri tem so sicer upoštevane dejanske ugotovitve o okolnostih ob sklepanju pogodbe, vendar ob predpostavljajanem procesnem ravnanju, ki naj bi na aktivni strani izpodbijnost izrecno uveljavljalo. Vendar pa tožeča stranka pogodbe ne izpodbija, saj tožbena trditvena podlaga napak volje ob njenem sklepanju ne navaja. Revizija izrecno zatrjuje (sklicujoč se na dejanske ugotovitve na prvi stopnji), da o predmetu pogodbe stranke niso bile v zmoti. Vedele naj bi namreč, kaj kupujejo in kaj prodajajo. Če navedba višine solastnih deležev na sicer točno opredeljenem predmetu pogodbe ni v skladu z resnično vrednostjo prodanih delov stanovanjske hiše glede na celoto, to še ne pomeni bistvene zmote o predmetu pogodbe in ne utemeljuje njene izpodbijnosti - ki tudi sicer ni predmet zahtevka.

Sodišče druge stopnje je torej ob reševanju pritožbe zmotno uporabilo določbi 61. in 117. člena ZOR, kar je imelo za posledico napačno odločitev o zavrženju tožbe. Zato je revizijsko sodišče sklep sodišča druge stopnje po določbi 2. odstavka 395. člena ZOR razveljavilo in zadevo temu sodišču zaradi rešitve pritožbe vrnilo v novo odločitev. Izrek o stroških revizijskega postopka temelji na določbi 166. člena ZPP.

Določbe ZPP (zakona o pravdnem postopku - Uradni list SFRJ, št. 4/77 - 27/90) in ZOR (zakona o obligacijskih razmerjih - Uradni list SFRJ, št. 29/78 - 57/89), na katerih temelji odločitev revizijskega sodišča, se uporabljajo na podlagi 1. odstavka 4. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I).

Datum zadnje spremembe: 22.08.2009